

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

Рекла́мні | Адміністра́ція:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
З Нью-Йорку (212) 227-4125
УНС-Юз (201) 451-2200
З Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXVIII Ч. 66.

ДЖЕРЗІ СІТІ ІНЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 8-го КВІТНЯ 1981

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, APRIL 8, 1981

No. 66. VOL. LXXXVIII

Після усунення комплікацій Президент швидко одужує

Вашінгтон. — Малі комплікації у стані здоров'я Президента та повторна підвищення гарячка викликали занепокоєння, однак після їхнього усунення президент Роналд Реген знов почав швидко повертатися до повного здоров'я.

Речник лінійної університету ім. Джорджа Вашингтона, де перебуває Президент, д-р Денніс О'Лірі призначив, що в попередніх медичних бюлетенях стан здоров'я Президента окреслювалося радше оптимістично, але в основному згідно з дійсним станом.

Пресовий секретар Президента Джеймс Брейді, найважче поранений з пошкодженням мозку, почав приймати нормальну їжу й від декількох днів продовжує відповідати на запити. Обидва члени охорони Президента, Тимоти МакКарті і Томас Делгенті вже пробують ходити.

Загальна увага як експертів так і суспільства повертає тепер шораз більше до наслідків замаху на Президента. Йдеться в першу чергу, як буде себе почувати та як буде поводитися Президент. Дотеперішнє його поведіння в часі замаху, після нього та після операції переконує лідерів, що в поведінці Президента наближе майбутнє не слід сподіватися ніяких значущих змін. Зате зміни, як повідомляють офіційні й близькі до них чинники, мусять зійти в методах охорони Президента. Також критична ситуація, яка виникла після його поранення та несприятливості віцепрезидента у виконуваних фактичній керівній влади в державі згідно з опінією сенатора Роберта Бірда, лідера демократичної меншості у Сенаті, вимагає законодавчого уточнення, а навіть деяких змін. Заява державного сек-

ретаря Александра Гейга після поранення Президента і в зв'язку з тим його неспосібності керувати безпосередньо державою, що він, державний секретар, до часу прибуття віцепрезидента до Вашингтону, виконує фактичну владу, викликала не лише застереження з деяких боків, але навіть породила заважну, хоч мабуть короткотривалу кампанію проти нього. Не зважаючи на логічність і правдивість цієї заяви, брак відповідно ясного і неконтоверсійного узаконення цієї проблеми, може викликати сумніви й контрверсії.

Окремою проблемою є наслідки замаху на Президента у світі. Увесь світ, вороги, нейтральні й прихильники цієї країни заскочені тисом несподіваного подію. Довкруги неї постають численні коментарі й теорії, які глибоко затривають з одного боку американську суспільно-політичну систему, а з другого психіку і характер американської людини. Особа підозрювана в намірі вбити Президента, його поведінку перед тим, мотиви наміреного вбивства тощо в переконанні більшості поважних дослідників американського життя викликають поважні сумніви й занепокоєння. Нераціональність і неумотивованість та припадковість того роду актив ставити під знак запити стабільності і суспільне здоров'я значної частини суспільства, а зокрема тієї, до якої належить підозрілий.

Останні медичні бюлетені підтверджують припущення поворот Президента до повного здоров'я. Легкий підпорядкований стан, який трапляється в нього спорадично, є переходною явищем, пов'язаним з самоочищенням організму від наслідків операції.

В ЧІКАГО ВІДБУЛАСЯ ІНСТАЛЯЦІЯ ЄПІСКОПА І. ЛОТОЦЬКОГО

Чикаго, Іл. (В. Маркус). — Майже до одного дня у рік після відправлення з катедри св. Отця Миколая на вічний спочинок першого єпископа Єпархії св. Миколая в Чикаго, вчорашнє введено на єпископський трон у тій же катедрі її другого єпископа Інокентія Лотоцького, ЧСВВ.

У четвер, 2-го квітня, відбулася при великій участі ієрархії, духовенства і вірних церемонія введення в єпископський уряд новопризначеного ієрарха, що вибрав на своєму гербі гасло „Паси мої вівці“. Це мотло надало змісту цілому торжеству, зокрема двома виступами Владики — його проповіді в церкві і промови на бенкеті — та звучало воно виразно у його міркуваннях, висловлених у час пресової конференції.

В церковних відправах взяло участь 15 Владик українсько-візантійського об'єднання з трьох митрополій, 10 римо-католицьких єпископів на чолі з кардиналом Джаном Коді, понад 70 священників, кілька десятків сестер-монахинь і кілька тисяч вірних. Увечері в готелі Маріотт відбувся репрезентативний бенкет на пошану новопоставленого єпископа І. Лотоцького за участю понад 800 осіб з добірною програмою та важливими виступами промовців-гостей.

Крім п'ятих канадських Владик на чолі з Митрополитом Максимом Германюком, взяло участь у церковних торжествах п'ять єпископів підсубурзької Митрополії для карпаторусинів на чолі з Митрополитом Степаном Коціком, три Владики філадельфійської Митрополії, очолені новопоставленим Митро-

Владики і духовенство перед вітарем катедри св. Миколая після інтронізації Владики Інокентія Лотоцького.

(Фота: Ксєнія Одежинська)

политом Степаном Суликом, та Архiepіскопом-коадьютором Мирославом Любачівським. З-поза Америки і Канади прибув єпископ єпархії Свято-Покровської в Буенос-Айресі Владика Андрій Сапеляк.

Під звуки дзвонів двох українських церков — катедри св. Миколая та собору св. Володимира і Ольги, розпочався процесійний хід від катедральної школи, що його очолював хрест і 18 хоругв прерієвних організацій, братств і сестричеств з делегатами парафій, представниками громадських організацій, а далі сестри-монахині та священники. До них від єпископської резиденції приєднались українські Владики з Кир Інокентієм, а від церкви св. Миколая — римо-католицький єпископ. Брало участь в процесії маронітський Про-

спископ і православний Архiepіскоп Константин, що заступав Митрополита Мстислава.

До цієї кольоритної процесії згодом приєднались вірні, які пізніше по вінця виповнили простору відновлену катедру. При вході Владики чисельний злучений хор ім. Митрополита Шевцького під диригентурою Ю. Яремовича співав могутнє „Буди ім'я Господнє“. Після того, як церковні достояння увійшли до храму, відбулася церемонія інтронізації, при чому прочитано Номінаційну буллу українською і англійською мовами. Митрополит Степан Сулик передав новопоставленому єпископові жезл — знам'я єпископської влади, а в той час хор співав „Аксіос“. Йому новопоставлений єпископ прибував відданість і співпрацю.

як також і Главі Помісної Української Католицької Церкви Патріархові Йосифу.

Опісля приступили до Владики Інокентія священники з єпархії св. Отця Миколая, складаючи йому заяву вірності, при чому цілували його ручний хрест, омофор, перстень і руку.

Літургія була урочистою. Співслужили з Владиком Інокентієм 12 єпископів, 10 священників і два дяки. Архiepіскоп-коадьютор Мирослав, Митрополит Степан і Кардинал Коді предсидали на цій Літургії. Хор співав т. зв. Чикагську літургію, що її уклали композитор Андрій Гнатичин з Відня. Її вперше виконували в час посвячення храму св. Йосифа в Чикаго п'ять років тому.

(Продовження на ст. 3)

СОВЕТСЬКИЙ СОЮЗ ЗАГОСТРЮЄ ПРИСУДИ ДИСИДЕНТІВ

Москва. — В Москві відбувся черговий судовий процес проти дисидентів. На лаві підсудних була Татьяна Осіпова, 32-річна діячка правозахисного руху в Москві. Суджена за „наклеп“ на Советський Союз та за „антисовєтську пропаганду“. Дотепер здебільшого за такі „злочини“ советський суд давав три роки тюрми і три, або п'ять років заслання. Осіповій присуджено п'ять років тюрми і п'ять років заслання.

Гострий присуд проти Осіпової викликав здивування у світі. Він виразно вказав, що, не зважаючи на тривання Мадридської конференції присвяченої Гельсінкським угодам і їхньому переведенню в життя, Мос-

ква перейшла до гострих засобів у боротьбі з виявами вільної думки і переконань. На інтервенцію перед советською делегацією в Мадриді, советські речники заперечили, що присуд проти Осіпової за гострий, бо, мовляв, вона могла дістати сім років тюрми.

Т. Осіпова належала до активістів тієї групи, що її колись заложив Юрій Орлов, який перебував в тюрмі й усякі спроби добитися його звільнення не дають ніяких успіхів. Групу що декілька разів арештами ослаблено, але дотепер остаточно не розбито. Навпаки, шораз нові люди вступають до неї й заступають місця тих, яких советська влада запроторила в тюрму.

Започаткували акцію збирання підписів в обороні політв'язнів

Торонто, Онт. — Акція збирання підписів під петицією до канадського уряду в обороні Юрія Шухевича, Оксани Попович, Левка Лук'яненка, Миколи Руденка, Івана Кандиби, о. Василя Романюка та Івана Геля, мала свій успішний початок в Торонто, Канада, в день уродин Юрія Шухевича 28 березня, ц. р., як також і день перетини 27-го березня. Акція була заініційована Комісією за звільнення українських Політв'язнів в СССР.

Початок акції відбувся під міською ратушею То-

ронто та в центральній частині міста. Петицію підписав також посадинок Торонто Арт Елгтон та декілька радні. Під час короткої церемонії були присутні також представники ОУВФ. Початок акції дав у висліді біля 3,000 тисяч підписів переважно з-поміж громадян неукраїнського походження, і був відмічений вістками в пресі, радіо і в телебаченні. Канцелярія посадинок міста Торонто видала у цій справі спеціальний комунікат.

Акція збирання підписів під петицією триватиме впродовж квітня і травня.

У світі

У ДВОХ ПРОВІНЦІЯХ ІНДІЇ, ДЕ ПРАВЛЯТЬ провінційні уряди, що складаються із комуністів, почалися удари між лівими елементами й комуністами. Особливо в Калькутті дійшло до важких ударів на вулицях міста, в яких чимало жертв. Пресове індійське агентство повідомило, що в усіх тих ударах згинуло 25 людей, а багато поранено. В інших провінціях знову мають місце удари між консервативними прихильниками уряду прем'єра Індіри Ганді і комуністами.

ІТАЛІЙСЬКІ ПОЛІЦІЇ УДАЛОСЯ СХОПИТИ головного лідера італійських терористів з Червоних бригад — Маріо Моретті. Моретті разом із двома іншими терористами — Ренато Курціо і Альберто Франческіні — заложили відділи Червоних бригад. Обидва товариші Моретті вже раніше попали в руки поліції й тепер відслідковують догвореченні присуди в італійських тюрмах. Моретті, що залишився на волі, намагався різними терористичними виступами не лише полегшити долю в тюрмі своєї компанії, але й створити умови, в яких їх можна було б з тюрми вбідити. Тепер сам Моретті понаве. При арешті він не відстрілювався, але спокійно дав поліції свою зброю. Арештовано його в дорозі зі станції до секретної квартири терористів в Мілані. Описав в цій квартирі схоплено ще декількох терористів. Моретті, згідно з інформаціями поліції, які вона дістала від арештованого терориста Патріціо Печі, та з інших джерел був не лише організатором і керівником схоплення колишнього прем'єра Альдо Моро 1978 року, але власноручно його вбив. Перебуваючи на волі Моретті організував у різних містах Італії міцні групи Червоних бригад, які доконали цілий ряд жорстоких убивств.

ГОЛОВА АМЕРИКАНСЬКОЇ ДЕЛЕГАЦІЇ на Мадридській конференції у справі Гельсінкських угод Макс Кемпелмен заявив, що внесений вісьма нейтральними країнами компромісний проєкт є „правдоподібно, останньою надією досягнення загальної згоди“. Проєкт цей передбачує продовження Мадридської конференції після Великодніх свят. Конференція мала закінчитися вже раніше, але не було згоди й тому її продовжено. Нова перерва буде тривати до 5-го травня після чого конференція збереться для остаточного знайдення спільних точок у таких різних питаннях: тероризм, з'єднання родин, праця пресових репортерів, наукова й культурна виміна, людські права й очевидно, не буде бракувати на советську вимогу питань про поширення й закріплення детанту. В усіх тих питаннях Советський Союз намагався добитися поступок всіх країн Європи, відхиляючи всі поступки зі свого боку.

КИТАЙСЬКА ПОЛІЦІЯ У ПЕКІНІ РОЗІГНАЛА велику групу китайських дисидентів, які розкидали листівки й намагалися учинити заклоти в часі відзначування свята героїв на центральній площі в столиці Тянь Ан Мен. Зібралося під час цієї маніфестації понад дві тисячі людей, і тільки значні відділи поліції при допомозі понад сотні вояків змогли їх розігнати. В розкинутих листівках були заклики до поновлення „революційного духа“, шось на подобу Великої пролетарської культурної революції.

У ШВАЙЦАРІЇ ВІДБУЛОСЯ ВСЕНАРОДНЕ голосування-референдум у справі підвищення правового стану закордонних робітників, які перебувають у Швайцарії тимчасово на праці. Проєкт нового закону передбачував таке підвищення прав для чужих тимчасових робітників, яке зближало їх до швайцарських робітників. Величезною більшістю голосів — п'ять до одного — проєкт відкинуто. Найбільше голосів проти того додатку до конституції впадо у робітничих дистриктах, чим робітники заманіфестували своє заперечення комуністичного інтернаціоналізму.

В Америці

НАЙВИЩИЙ СУД ЗСА розглядатиме справу зажалення цілого ряду підприємств, які ведуть торгівлю з СССР, а які жалуються, що юнія портівних робітників відмовляється, починаючи від дія советської військової інвазії на Афганістан, ладувати кораблі, які плывуть до Советського Союзу і роздаювати товари, які приходять з СССР до Америки. Судні нижчих інстанцій відмовилися прийняти скаргу підприємств і не захотіли вийшуватися до цієї справи. Томас Глісон, президент профспілки портівних робітників, заявив кореспондентам, що „нас ніхто не змусить і не заставить допомагати тій країні, яка у міжнародному світі поводитиметься як бандит“.

НОВОВИБРАНИЙ ПОСАДНИК міста Сан Антоніо в Тексасі, 33-річний Генрі Кісерос підкреслював, після успішних виборів в суботу, 4-го квітня ц. р., важливість етнічного фактора у виборах. Це перший раз в історії виборів був обраний в Тексасі американець мексиканського походження і що перемогу він завдячує етнічним виборцям в першу чергу.

ЗГІДНО З ОСТАТОЧНИМИ ПІДРАХУНКАМИ бюро Цензусу біле населення у великому місті Нью Йорку дуже зменшилось. Натомість збільшилось негритянське населення, а найбільше єспаномовне. Деякі офіційні речники міської управи кажуть, що єспаномовне населення правдоподібно переросло чорних на три відсотки і тепер становить другу з черги найбільшу групу після білих.

ОБИДВІ ПАЛАТИ КОНГРЕСУ і керівники Секретної служби погодилися, щоб спеціальна комісія розглянула і простудіювала обставини замаху на президента Роналда Регена у якому, як відомо, сам Президент був поранений, а разом з ним поранення зазнали також інші три особи. Деякі сенатори і конгресмени які підтримують справу такої комісії заявляють, що вони хочуть знати: чому Секретна служба твердить, що Гінклі вистріляв тільки п'ять стрілів, а не шість. Речник Секретної служби Джан Ворнер признався до кількох помилок, що їх допустила служба і нарікав на брак співпраці між його людьми і ФБІ.

В МІСЯЦІ БЕРЕЗНІ поодинокі ціни знову зросли на 1,3 відсотка, головню з причини раптового зросту цін на харчові продукти і нафту, але висота безробіття вдержалася на тім самім рівні, якою вона була в лютому. Манулої суботи. Департамент праці оголосив звіт про стан господарки в ЗСА, з якого виходить, що названий Департамент все ще турбується економічним станом країни і зростом цін. Спеціалісти кажуть, що беручи до уваги теперішній зріст інфляції при кінці року досягне 16,2 відсотка. Після раптового зросту цін на енергетичні продукти, який наступив після знесення контролю цін президентом Роналдом Регеном і підвищенні цін на ці продукти продуцентами нафти, зросли також ціни на інші продукти не пов'язані з нафтою. Найбільший зріст цін помічався в харчовій індустрії де, незважаючи на заходи уряду, ціни на деякі продукти зросли аж на 19,4 відсотка.

Москва ступнево проникає в Польщу

Варшава, Польща. — В той час, коли в світі дискутують, почне Советський Союз збройну агресію на Польщу, чи ні, війська Советського Союзу поволі проникають у Польщу, займають стратегічні пункти й закріплюються у шораз ширших обшарах. Секретар оборони ЗСА Каспар Вайнбергер звернув увагу на це в своїх виступах в Західній Німеччині й остеріг, що йдеться про нову форму агресії.

В Бонні, Західна Німеччина, відбувається зустріч міністрів оборони країн НАТО, на якій головним питанням є советська агресія в Польщі. В Польщі стаціонане біля 30,000 советських вояків, в тому дві повні панцирні дивізії. Ступневе проникання советських солдатів і важкої зброї, що його помічається від декількох днів, збільшає це число й насичує польську територію советською зброєю. З повідомлених джерел повідомляють, що район міста Лігніци на Шлезьку поволі перемінюється у велику советську оперативну базу.

Перед прибуттям до Бонну секретар оборони Вайнбергер відвідав Англію, де він мав змогу сконфронтувати інформації американських чинників з англієвськими й ствердити, що проникання військ СССР в Польщу посунулося далеко й Польща вже починає відчувати присутність значної советської збройної сили на своїй території. Цю нову окупаційну методу секретар оборони Вайнбергер назвав „осмозом“, порівнюючи її з природним явищем проникання газів і плинних речовин.

На конференції лідерів комуністичних партій, яка відбулася в Празі з нагоди з'їзду Комуністичної партії Чехо-Словаччини Леонід

Брежнев, генеральний секретар КПСС і „голова усіх комуністичних голів“, кількакратно висловлювався до ситуації в Польщі. В своїх виступах він продовжував советську „війну нервів“, одночасно погрожуєчому навалюючою атакою на Польщу військами СССР і сателітів та висловлюючи надію, що польські комуністи дадуть собі раду з польським народом. Ця тактика „війни нервів“ з одного боку мала б натиснути на поляків, а з другого прикривати фактичне проникання советських збройних сил на польську територію. До Брежнева, очевидно, долучилися всі інші комуністичні промовці зі закордону, які прибули на з'їзд чехословацьких комуністів, щоб підтримати своє раніше зобов'язання не допустити в потреби навіть силою до осягнення польським народом будь-яких значущих вольностей і господарських полегш.

В ІРВІНГТОНІ ВІШАНО-ГЕРОЇНЬ

Ірвінгтон, Н.Дж. — В неділю, 12-го квітня, о год. 4-й по полудні тут в Українському Народному Домі при 140 Проспект авеню відбувається, заходами Об'єднання Жінок ОЧСУ — відділ в Ньюарку-Ірвінгтоні — Свято в пошану української жінки-героїні. В програмі Свята беруть участь письменниці Уляна Любич, Валія Калин, Іванна Кононі, актори української сцени, хор „Бурлаки“ під диригентурою Сергія Ковальчука, проф. Борис Базала, фортепіанний супровід, молоді і діти. Дорізд з імпреси призначений на допомогу українським політичним в'язням.

В Ливані йдуть нові важкі бої

Бейрут, Ливан. — Ливанські засоби масової інформації й репортери закордону про преси повідомили про важкі бої, які вибухли в різних частинах Ливану між місцевим міліцією, палестинськими військовими формуваннями та окупаційними силами сирийськими відділами. В додатку до цього ізраїльські військові формуції провадять свої очисувальні акції на півдні Ливану. Уряд Ливану разом з президентом відбувають безперервні наради, щоб рятувати населення й зберегти цілість країни.

Цим разом бої вибухли не лише на пограниччя поселень християн і мусулман, де вже вони відбувались не раз перед тим, але і в столиці Бейруті. Обидві сторони вжили гармат, мінометів, гранатометів та ручної зброї. Дотепер підбірають понад 200 вбитих з обидвох боків. Центром боїв в Бейруті була границя лінії між мусулманськими і християнськими поселеннями, а внутрі країни район міста Цатге, де недавно відбулися кроваві сутички.

В конфлікт вмішались сирийські військові частини, уживаючи важкої зброї. Президент Ливану Еліас Саркіс звернувся зі закликом до сирийської командування, щоб воно припинило свої бойові акції. Головним елементом тих акцій були три так звані палестинські бригади, які складаються з частин підлеглих Палестинської Визвольної Організації, але під військовим оглядом є керовані сирийським штабом. Однак сирийське командування не підпорядковалося ливанському президентові, хоч він є його формальним найвищим командиром на терені Ливану, а навпаки зміцнило свій наїт на християн. Ясир Арафат після нарад з командирами-партизанськими заго-

нів та терористичних угруповувань видав їм доручення бути готовими до ширших акцій. У відповідь на те вся християнська міліція зарядила мобілізацію усіх своїх відділів.

Доведені до краю християнські громади в Ливані вимагають негайного виведення сирийських військ з Ливану. Так само вимагають вони очиснення Ливану з палестинських партизанських і терористичних з'єднань. Подібну поставу займає також президент Саркіс, про що уже не раз згадував, але з огляду на складне політичне й мілітарне положення не висуває цього як негайну категоричну вимогу.

Завоження ситуації в Ливані й боротьба „всіх проти всіх“ дійшли до пункту, в якому негайно потрібні відповідні протизаходи. Сирийська окупаційна армія, якої завданням було і є захищати лад і порядок, не справилися зі своїм завданням. Це викликає загальні вимоги заступити її негайно іншою збройною силою. Загрозили християни шукати допомоги в різних державах і в міжнародних організаціях, але досі тільки Ізраїль заявив рішуче, що „не дозволить масакрувати християн у Лівії“. На загальну думку аналітиків Ливан ще ніколи не був так близько до розпаду, як тепер.

ІМПРЕЗА АБІТУРІЄНТІВ

Йонкерс, Н.Й. — Президент Батьківських комітетів інформує, що святочне вручення дипломів абітурієнтам українських шкіл відбувається в цьому році в неділю, 7-го червня, о год. 3-й по полудні в Домі Моладі при 301 Палісейд авеню в Йонкерсі.

СВОБОДА

SVOBODA USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sun-days, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription: 1 year — \$30.00, 6 months — \$16.00, 3 months — \$9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає собі право в потрібні виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незадоволені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразив застеріг, долучивши задовільну коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — \$30.00, на півроку — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНАОУ 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Кризове менеджство“

Як можна було сподіватися, перші місяці нового Уряду у Вашингтоні принесли ряд малих і більших конфліктів серед членів нового кабінету Президента щодо головних напрямних американської політики.

Одним із найбільших конфліктів, який приніс певні негативні наслідки для нового Уряду, це одвертий конфлікт між Регеном і державним секретарем Гейгом у справі, хто понеситиме відповідальність на випадок есентауальних політичних криз, які доторкали б Америку в більшій чи меншій мірі. Ген. Гейг — відомий зі своєї енергії, амбітності, послідовності та знання міжнародної політики. Від самого початку його номінації на пост державного секретаря Гейг виявляв сильну волю та настанову бути єдиним суддею та виконавцем американської закордонної політики. Це, очевидно, викликало сильну реакцію з боку президента Регена, який конституційно є уповноважений до ведення закордонної політики, так само як і до початку командування американськими збройними силами. Як відомо, Генрі Кіссінджер за Ніксона-Форда, і Збігнев Бжезінський за Картера, зуміли сконцентрувати необмежені повноваження у своїх руках.

Реген, як відомо, відмовився від „поділу... президентської влади, коли Форд і Кіссінджер вліті 1980 року старалися накинати йому свою „співпрацю“ коштом певних закріплених за президентом прерогатив.

Цим же самим, президент Реген не зменшуючи довіря до ген. Гейга, та не зважаючи на його протест йменував суддю Вільяма Кларка, заступником державного секретаря, а ген. Едварда Ровні, головою Агенції контролю зброєв і роззброєння. Вкінці, президент Реген, не дивлячись теж на протест ген. Гейга, назначив віцепрезидента Джорджа Буша головою „менеджером“ адміністратором нагалих криз, які вимагають негайного рішення та дії з боку Уряду ЗСА. Це назначення подіяло в дуже негативний спосіб на державного секретаря Гейга, який грозив навіть резигнацією, чого, однак, він не зробив.

Без сумніву, віцепрезидент Буш є рівнож висококваліфікованою людиною і в нього є спосібність заридити різним кризам, які заторкують американські життєві інтереси. Буш, як відомо, був членом американського Конгресу, був головою Центральної Розвідної Агенції (Сі-Ай-Ей), головою американської Мисії до Об'єднаних Націй і амбасадором ЗСА до комуністичного Китаю. Отже, як що йдеться про великий досвід у справах міжнародної ваги, то віцепрезидент Буш його без сумніву має у неменшій мірі як ген. Гейг. Крім цього, Буш є рангою вищий від Гейга.

Однак, не зважаючи на тертя і конфлікти в справі головного „менеджера“ та його відповідальності у випадку політичних криз у світі, його ролі у Білому Домі є радше теоретична як практична. Бо на ділі, в кожній поважній міжнародній кризі, ролі державного секретаря буде безперечно рішальною без огляду на це, хто є відповідальним за вирішення важних політичних кроків.

Назагал, цей нагалий і несподіваний конфлікт усередині вужчого кола радників президента Регена викликав певну незадовільну реакцію так серед членів американського уряду, як теж серед широкого суспільства, не згадуючи вже про негативний відгук у широкому світі.

Цей конфлікт є тим більш небажаним, що так віцепрезидент Буш, як і державний секретар Гейг є правдоподібними кандидатами на президентства Америки в 1984 році, очевидно тоді, якщо президент Реген відмовиться кандидувати на другу каденцію. У цьому спорі ген. Гейг вишшов у дещо від'ємному світлі з огляду на свій гарячий темперамент.

Ціле щастя, що президент Реген є добродушною людиною, який вірить в колеґіальність свого Уряду і який не мусить „боротися за владу“ у Білому Домі.

В АНГЛІЇ НЕ ПЕРЕВОДИТЬСЯ ПУБЛІЧНА ДЕБАТА в справі совєтських шпигунів, які втерлися в англійське суспільство. Серед них найвідомішим мав би бути, згідно з думкою деяких авторів-знавців тих справ, шеф англійської контрозвідки МІ.5 Річард Голдс. Прем'єр Маргарет Тачер заперечила це у своїй інформації, переданій англійському парламенту. Тепер її підтримав видатний автор Греґем Грін, який також працював у розвідці служби Великої Британії. Грін висловив думку, підтриману численними даними, що це совєтська дезінформація намагається дезорганізувати до основ англійське суспільство і таким чином приготувати ґрунт для вербування нових агентів і для того поширює такі підозріння. Грін також додав, що колишній його приятель та совєтський шпигун Філіп, який утік до Москви, пише до нього листи, якими він поширює дезінформацію. Останньо Філіп концентрує свою увагу на поширюванні фальшивих інформацій про Афганістан і Іран.

Першого листопада 1944 року у Львові спочив навіки Митрополит граф Андрей Шептицький, Глава Української Католицької (Уніатської) Церкви. В безкрай жалобній процесії, що йшла за труною, були і жиди, яких він врятував. Західня Україна оплакувала свого спасителя, рятівника; мужню, шляхетну — Святу Людину. Я бажаю розповісти про те, що мені відомо про відношення Андрея Шептицького до жидів — відношення, яке дає йому право на вільне призначення його Праведником світу.*

Дев'ятнадцять років відкладається з політичних мотивів ухвалення постанови за клопотанням рабина доктора Давида Кагане про надання Андрею Шептицькому звання Праведника світу. Мені з'ясували це так: якщо б А. Шептицький був пересічним українцем, йому давним-давно віддали б найвищу почесність: його високій сан стоїть на перешкоді, бо може виторвитися таке враження, начебто всі українці-католики рятували жидів.

Членів Комісії бентежить і передбачувана реакція багатьох ізраїльтян, крайню вороже настроєних у відношенні до українців, і те, що українці діаспори намагаються дуже шумно зобразити цей акт. Деякі навіть беруть під увагу реакцію совєтської пропаганди і явно перебувають у полоні совєтських публікацій про А. Шептицького. Наводжу

* Це звання надає спеціальна комісія Єрусалимського Інституту Пам'яті Жерт нацизму і героїв опору „Яд Вацек“ тим не-жидом, які рятували жидів у роки гітлеризму.

Словом „гронунсіаменто“ називають віддавна в країнах еспанської мови проголошення державного перевороту. До цього беруться звичайно командири війська: вони скидають попередніх начальників війська та членів уряду і беруть владу в свої руки. В Еспанії ці перевороти процвітали особливо в XIX столітті, а в країнах Латинської Америки зміни режимів відбуваються ще частіше.

В Еспанії монархію замінила республіка 1931 року. Проти республіки учинив своє „гронунсіаменто“ генерал Франсіско Франко, що прийшов в Еспанію з військом з Канарських островів, з наміром створити в Еспанії режим диктатури. Йому в допоміг прислани свої армії італійський дуче Муссоліні і німецький фюрер Гітлер. Від 1936 до 1939 років шаліла в Еспанії громадянська війна, до якої вмішалися також агенти Сталіна та добровільні частини прихильників республіки, зформовані в різних країнах Європи і Америки. Між вдатними учасниками еспанської громадянської війни були також англійці Орвелл, американець Гемінґвей, українські С. Кибальчич (Victor Serge) та інші, що здобули собі літературну славу описом подій

Яків Сусленський

„АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ — НЕВИЗНАНИЙ ПРАВЕДНИК СВІТУ“

„Шановна Редакціє! Я глибоко переконаний у тому, що у відношенні до покійного Митрополита Андрея Шептицького жидівський народ виявляє нещадність. При всіх його видатних заслугах перед жидівським народом у роки Другої світової війни він досі не визнаний Праведником світу“, — пише Яків Сусленський у своєму зверненні з беззастового року, яке він передав до „Свободи“ разом з статтею, переклад якої з російської на українську мову друкуємо нижче. — Ред.

одну з них: „... Але були і чисто кон'юнктурні випадки рятуння, здійснювані з міркувань політики на далеку мету, на чому тепер активно спекулюють наші недруги, перетворюючи хитрих і передбачливих єзуїтів у лагідних, благородних миротворців. Про одне таке „рятування“ мені хочеться розповісти докладніше“.

Цей уривок з статті безвідомого „спеціаліста“ з жидівських і українських справ Володимира Біляєва. Його стаття „Чому врятувала рабина?“ була опублікована в газеті „Література на Україну“ з 14-го квітня 1978 року. Далі автор розповів про мету врятування А. Шептицького рабина Давида Кагане, який нині проживає в Тель-Авіві, а також сина головного рабина Львова Левіна. Цитую: „... Він завжди вмів дивитися вперед і на всякий випадок хотів заасекурувати себе на той випадок, якщо зміниться політична ситуація. Він це під час війни знав, який відсоток сенаторів жидівської національності засідає в Сенаті 3-д-

наних Стейтів Америки і скільки серед них є сїоністів. На всякий випадок він кинув їм „задаток на майбутнє“: ці два врятовані ним — син рабина і рабин Кагане — зможуть свідчити, яким „добрим“ був до жидів митрополит“.

Мені здається, що безглуздо оспорювати цю нісенітницю. Рабин Кагане показав і розповів мені і про інші опуси совєтської преси на цю тему. Насправді ж не двоє жидів — як казав В. Біляєв (хоч для призначення Праведником світу достатньо було спасти одного жидів), — а багатьох жидів врятував Андрей Шептицький. У його домі перебувалися родина аптекаря Йосифа Подоліна. За наказом Шептицького в церкві і по підвладних йому монастирях перебували багатьох жидів, переважно дітей. Давид Кагане твердить, що від 300 до 400 дітей було врятовано у той спосіб. Дружина Давида Кагане, яка пережила в ув'язненні в одному з монастирів, бачила, як привезли пораненого жидівську дитину віком років п'яти. Ймення

Олена Вітер власноручно роздігла і обмила дитину, а після того лікувала її рани й виходила дівчинку. Олена Вітер признана за Праведницею світу.

Славнозвісний Пастирське Послання Андрея Шептицького „Не убий!“, написане в 1942 році, вплинуло на багатьох українців-католиків. Давида Приталю, який сьогодні мешкає в кібуці „Маале Хаміша“, в юнацькі роки врятував український Іван Яцюк. Згідно з його словами, не тільки Яцюк, а все село переховувало жидівських дітей.

У 1942 році, коли фашистські поліції дійшли до Волги і Кавказу і, здавалося, наближалася їхня перемога, Андрей Шептицький звернувся з повним гнівом листом до Гімлера. Він виступив з протестом проти винищення жидів та обвинувачував нацистів у тому, що втягаючи українців у ші акції, німці роблять з них професійних убивць. Це був вияв найбільшого чоловічості і відваги. Незабаром вийшло розпорядження Гімлера про арешт А. Шептицького, але губернатор Галичини Карл Ляш довів неможливість такого кроку через широку популярність Шептицького.

Звичайно, всі людські подвиги легко звести до міркувань вирахування, політичної кон'юнктури. Особливо, якщо це вигідно моговладцям. Але чи відповідає, однак, Андрей Шептицький поняттю „кон'юнктуришника“? Чи це із „кон'юнктурних міркувань“ А. Шептицький вивчив і вів вільно на ньому висловлювався? Чи з тих також міркувань він протягом дов-

(Продовження на ст. 4)

Панас Феденко

ПРОНУНСІАМЕНТО В ЕСПАНІЇ

еспанської громадянської війни.

Малар Пабло Пікассо присвятив еспанській війні картину „Герніка“: мистець представив руйну національної святині басків, яку знищили бомби німецького фюрера.

Криводушна політика СССР

Криводушну політику Москви в еспанській громадянській війні бачили дії республіканської Еспанії: Сталін створив свою „державу в державі“, незалежну від еспанського уряду. Москва посилала зброю в Еспанію малими порціями, щоб війна в цій країні тривала якнайдовше. Затягнув союз з Гітлером 1939 року, щоб почати агресію на Польщу, Сталін втратив інтерес до Еспанії: він перестав посылати зброю в Еспанію, і це дало перемогу Франкові. Еспанський комуніст, учасник громадянської війни — Хесус Ернандес описав політику Сталіна в час еспанської громадянської війни: Сталін виніс на ринок шкуру еспанської республіки, щоб догодити своєму союзникові — Гітлеру.

рові... „Велика Зрада“ (La grande trahison, Париж, 1953).

Режим диктатури не міг знищити опозиції в Еспанії. Однак Франко надіявся, що в особі королівського принца Хуана Карлоса буде мати наслідника, котрий збереже режим диктатури. Франко помилився: Хуан Карлос більше слухав поради свого батька Хуана, ліберала, противника диктатури. Дон Хуан був в опозиції до Франка і не хотів жити під режимом диктатури в Еспанії.

Після смерті Франка в 1973 році в Еспанії почалися реформи. Еспанія створила у себе устрій конституційної монархії. Новодемократичну конституцію прийняла велика більшість населення Еспанії. Також комуністична партія привітала демократичні реформи. В провінції Еспанії, в яких живе людність іншої національності, почався рух за автономію в Каталонії (столиця Барселона), в країні басків (Памплонна, Більбао), в Андалусії. Частина басків не задовольняється автономією і хоче терором відірати свою країну від Еспанії.

Демократичний устрій Еспанії не має прихильності серед командирів армії і в тих політичних групах, що мали під режимом диктатури вигоди й привілеї. Згадуючи минулі „пронунсіамента“, деякі генерали вирішили, що настав „слухний час“ — повернути колесо історії назад. 23-го лютого в Мадриді засідав парламент, що мав затвердити новий уряд на чолі з Кальвом Сотелом, котрий був свого часу міністром в уряді Франка. Несподівано в будинок парламенту вдерлася сотня парамілітарної формаші, що має назву „громадянська гвардія“. Учасники засідання звели командир „громадянської гвардії“ залишитися нерухомо на їх місцях. Таким чином Еспанія залишилася без уряду й парламенту.

В цей рішальний момент промовив до народу молодий король Хуан Карлос. Він звернувся до командирів армії, щоб вони шанували демократичну конституцію Еспанії, бо інакше в країні почеться громадянська війна. Король заявив: „Я присягаюся, що я не зложу корони і не покину Еспанії. Хто почне бунт, той ризикує почати громадянську війну і буде за це відповідати“.

(Продовження на ст. 4)

популярною стала тільки поезія нашої незбагненної до глибини поезії, що її часто поміщують в журналах і пресі, як доказ полум'яного патріотизму Лесі Українки, але насправді глибокий патріотизм і софізм поетеси скриваються в її прозі і драматургії. Своїми літературознавчими статтями і драматургією переступила письменниця не лише провінційний поріг і т. зв. „громадську лірику“, але також заважала українську літературу драмами, яких символіки і софізму можуть позаридити найбагачіші європейські драматурги.

Тільки ранні твори Лесі Українки пов'язані ще з українською традицією, коли її мама Олена Пчілка мала вплив на молоденьку Лесю, але після того сильний Лесин талант і жаба до знання заставили поетку до безупинного читання і зглиблення чужих літератур, вона пішла своєю оригінальною дорогою, впроваджуючи в українську літературу нову форму і символічно-алегоричний зміст. Власне завдяки тій символіці, драматичні твори Лесі Українки можна сприймати різно і інтерпретувати довільно, що часто роблять совєтські критики хоч усі вони відізеркалюють проблеми її рідного краю, що вже раніше ствердив Микола Зеров: „... дї вавилонян і єгиптян мають сучасну психологію, а і американські пуші, Еспанія, Рим і Єгипет — то тільки більш-менш прозорі псевдоніми її рідного краю“.

Для українських критиків 20-их років алєгоричні персонажі драматичних творів Лесі Українки були зовсім зрозумілі, деякі з них знали поетесу особисто, вели з нею дискусії та листування, тому інтерпретація сучасників відізеркалює нам не лише їхні погляди, але й сприйняття читачів першої чверті двадцятого століття нашої великої поетеси, яка як і її сучасники пов'язували великі надії з революцією та майбутнім вільним розвитком української літератури після 1905 року та сподіваного розвалу царської Росії.

Першим, що звернув увагу на національні мотиви в творчості Лесі Українки був В. Василенко в своїй статті „Мотиви Лесі Українки“. Він стверджує: „І походження, і оточення, і соціально-психологічна атмосфера, і громадсько-літературні традиції, і людські впливи на Лесю Українку все це мусіло зв'язувати Лесю Українку з національним українським рухом“. В 1928 р. Василенко

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи живе в Україні пам'ять про повстанську боротьбу 40-их, 50-их років, зокрема серед молоді? Як наставлення до цих подій?

ВІДПОВІДЬ: Безперечно, що живе. Бо, якби не жила, то совєтська наклепницька пропаганда не вела б кампанії проти цієї боротьби.

Серед молоді, особливо Західної України, протягом 60-их, 70-их років стихійно виникали підпільні самостійницькі організації, які навіть присвоювали собі назву ОУН. Я зустрічався у таборах із членами таких організацій. Звичайно, що вести будь-яку роботу таким організаціям було дуже важко, бо КГБ затопило Західну Україну сіткою провокаторів та доношків, чия завдання було проникати у такі організації та викладати їх. Найкращими провокаторами для КГБ виявилися колишні в'язні, завербовані на службу КГБ. Такі люди дуже небезпечні, бо викликають повагу та співчуття серед молоді, а насправді вони служать ворогові.

Уже самий факт появи таких організацій свідчить про наставлення передової рішучої молоді до подій минулого. Але, звичайно, існують і такі, що дотриму-

ються офіційних оглядів. Адже ж і на еміграції є певні кола, які сприймають совєтські офіційні версії, які істину в останній інстанції. Деякі тутешні видання на повному серйозі друкують повідомлення про те, що Верховна Рада так званої УРСР призначила нового міністра закордонних справ і навіть подають біографію цього „міністра“, тоді як не для кого не секрет, що „уряд“ так званої УРСР уряд фіктивний, а Міністерство Закордонних Справ цього „уряду“ це ніщо інше, як відділ КГБ, який веде дезінформаційну, підпільну роботу у вільному світі, в тому числі і серед української еміграції. І це відбувається тут, де є повна можливість виробити собі незалежний погляд на речі. А в СССР існує тоталітарний режим, який дозволяє людям мати тільки офіційні погляди. Отже в умовах диктатури важко говорити про справжній настрій людей бо люди змушені накладати на себе маску лояльності.

Але коли є одиниці, які наважуються йти проти офіційної пропаганди і офіційного заурядування, то, безперечно, є тисячі і сотні тисяч, які ховають в собі свої погляди. Шире волевиявлення народу можливе тільки за справді демократичних умов.

М. Сурмач

А як там бджоли?

Про бджолу питається кожен гість у крамниці „Сурма“. Тож задумав я на це питання відповісти при допомозі бабусі „Свободи“.

Місяць лютий для бджіл був не такий то дуже злий, бо вони могли вилетіти і обчиститися. Але місяць січень, так би мовити, був більше лютим, як сам лютий, бо без перерви гостили у нього сильні морози так, що багато бджіл померло. Одні, тому що мали замало меду, бо там було багато бджіл, а інші вправді мали досить меду, але було замало бджіл, які могли б втримати у вулику тепло. Тепер, якщо до травня устійнеться температура від 40-60 градусів, бджоли, які залишаться живі, будуть радо працювати для себе та й для людей, які люблять мед.

Що це є мед? На це питання може відповісти навіть медведь, або ведмідь, як пише Олесь Бердник у своїй книжці „Воскресення Слова“. Відомо, що медведі залюбки їдять мед. Один медведь протягом однієї ночі може знищити цілу пасіку. (Покину медведі ще мості пасіки не знайшли).

Мед — це містичний здобуток всесвіту. Мед — це сонце, квіти, свіжість, молодість, авлодення, пріємність життя — це амброзія, пожива для богів. Це правдивий земський рай. Це дозволена пожива. У Біблії загалом мед 68 разів. Власно вже всі люди знають про мед, або повинні про нього знати. Та як перед кількома роками люди довідалися, що ті божі мушки, або бджілки збирають ще другу важливу поживу, а це пергу або пилек.

Перга для бджолок — це

їхній білок (протеїна), що буде і втримувати тіло здоровим. Люди від перги пихаються, мають нежить, слізозотечі, приступи задухи, висипку на тілі, сверблячку — кропивницю. Не належить до пріємності мати алергію! Але перга — пилек тут у нічому не винуватий, як подає „Наука і суспільство“. Сьогодні алергія та інші „модні“ хвороби належать до пасиви сучасної цивілізації.

І коли до мене навідується особа за пергою або медом, у яких від алергії — слізки в очах чи червоні носи, то жартома їм кажу, що вони повинні бути горді, тому що вони мають алергію до людей вищої цивілізації.

Сьогодні вже доведено, що перга служить протизахисом проти тиснення крові, як і простати. Пасічник Чарльз Мраз пише в журналі для пасічників, що був знайомий з одним чоловіком, в якого було високе тиснення крові, і він мусів заживати різні пілюлі. Тоді він почав заживати пергу — і тиснення крові у нього впадало. Бо перга — це така натуральна пожива, що навіть якщо не допоможе недужому, то й не пошкодить. А до пілюль завжди можна вернутися.

Бджілки-мушки божі ще й виробляють прополіс — це їхнє лікарство — це протизахис, що биває всі шкідливі бактерії. Ще донедавна пасічники прополіс зшукробували з рамок і стінок вулика і викидали на сміття. Тепер в Європі його продають по 40 доларів за фунт. Крім перги і прополісу це є молочко бджільної матки та віск, що їх лише бджоли вміють виробляти.

І як же бджіл не любити?..

міг дозволити собі на це правдиве твердження, але в наступних жайливих 30-их роках уже ніхто не посмів говорити про Лесю Українку, як національну поетесу.

За новою схемою совєтського літературознавства Лесю Українку зарахували до письменників „революційних демократів“ і почали інтерпретувати її творчість тенденційно і зовсім відмінно від перших досліджень. Визначний російський критик Александер Л. Дейч перший зальшував світоглядною позиції Лесі Українки в критично-біографічному нарисі „Леся Українка“, він пише: „В другій половині 90-их рр. Леся Українка наблизилася до російських і українських марксистських кіл, зусиллю почала вивчати класичні праці основоположників наукового соціалізму, і вся її творчість розвивалася під сприятливим впливом марксизму“, а зараз на наступних сторінках вясносе це впливами Максима Горького: „Передові українські письменники находилися під могутнім впливом Горького. Справа тут не в наслідуванні окремих образів чи сюжетів, (чого ніяк не можна було приписати наскрізь оригінальній нашій поетесі — моя заувага), а лиш у тім ідейнім напрямі, де його надавав їхній творчості Горький, як воюючий пролетарський мистець“. Щоб опровернути твердження Дейча про вплив марксизму і Горького подам загально відомі патріотичні поезії Лесі Українки, які вона якраз писала в тих роках: „І все таки до тебе думка ліни, мій запанашений, нещасний краю!“ (1895), „Народ наш, мов дитя сліпес зроду, ніколи світа сонця не видав“... (1896), „Блакитну троянду“ (1897), „Гришницю“ та перший цикл „громадської лірики“ — „Невільничі пісні“.

(Продовження буде)

Анна Власенко-Бойцун

ІСТОРИЧНО— НАЦІОНАЛЬНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

1

Першу й основну характеристику творчості Лесі Українки подав її сучасник, великий український історик Михайло Грушевський на жалобних зборах Київського Наукового Товариства в 1913 році і вона досі залишається влучною з точки історичного погляду на ролі Л. Українки в розвитку української літератури.

„Леся Українка“, говорив проф. М. Грушевський, „почала рано“, „перші 10-15 літ поставили її в передній ряди сучасної поезії“; останнє ж її творчість — все було, немов „якийсь титанічний хід по велетенських уступах, не рушення людського ногою, де кожний крок, кожний твір означав нову стадію, відкривав перед очима громадянства нашого все нові перспективи мислі, все нові обрії образів“. „Глибоко національна в своїй основі, всім змістом своїм зв'язана нерозривно з життям свого народу, з переживаннями нашої людини в теперішню добу, ця творчість переродила їх на ґрунт вічних вселюдських змагань, ухняла в їх світлі й зв'язувала з одвічними переживаннями людськості. Наше громадянство не встигло йти за цим захоплюючим, бурним потоком натхнення, цієї блискучою панорамою образів, що розверталася перед ним; цей високий рівень ідей, на який вела творчість покійної, був незвичайний для його ширших кіл“.

Твердження нашого вченого актуальні ще досі, бо

Шукаєте за другим прибутком?

Станьте
ОРГАНІЗАТОРОМ
УНСоюзу

НА ПОВНИЙ ЧАС, АБО НА КІЛЬКА ГОДИН.

Можете починати свою кар'єру, організуючи спершу свою родину і приятелів.

За інформацією пишіть до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery St. • Jersey City, N.J. 07302
Attn: Organizing Dept.або телефонуйте: (201) 451-2200 (Collect)
або (212) 227-5250УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
впаштовуєШІСТНАДЦЯТИ
КРАЙОВІ КРУГОЛЬНІ
ЗМАГАННЯв суботу і неділю,
23-го і 24-го травня 1981 року
в Чикаго, Ілл.Щоб брати участь у змаганнях, треба бути членом УНСоюзу.
Правила турніру за ABC and WIBC Moral Sanction.

Гарантовані нагороди для чоловіків і жінок.

Для чоловіків — \$500.00 — 1-ша нагорода, \$300.00 — 2-га
Для жінок — \$200.00 — 1-ша нагорода, \$100.00 — 2-га

Ford City Bowl

7601 S. Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60652
(312) 585-290048 lanes — всі зарезервовані на змагання.
Сінгли і Даблі — субота, 23-го травня, год. 1-ша по пол.
Дружинні змагання — неділя, 24-го травня, год. 1-ша по пол.BOWLERS HEADQUARTERS — Holiday Inn (Ford City)
7353 S. Cicero Avenue, Chicago, Ill. 60652 (312) 581-5300
ТОВАРИСЬКА ВЕЧІРКА — субота, Holiday Inn
4 години — доволі напиться, перекусити, музика до танців.

БЕНКЕТ — Неділя — HOLIDAY INN

Коктейль — 6:30 по пол.
Вечеря і програма — 7:30 веч. (роздача нагород)
Напиться і забавити.

Речення зголошень 1-го травня 1981 року.

ЗАПРОШУЄТЬСЯ ДО УЧАСТІ ВСІХ ЧЛЕНІВ ЗСА І КАНАДИ.

За детальними інформаціями пишіть або телефонуйте:

Helen B. Olek, National Bowling Tournament Committee,
7644 W. Rosedale Ave., Chicago, Ill. 60632 (312) 631-4625Ed Sullivan, Tournament Chairman
6036 S. Mobile Ave., Chicago, Ill. 60638 (312) 586-3414Rich Pitula, Tournament Secretary
8008 S. Kedvale Ave., Chicago, Ill. 60652 (312) 284-0593Ukrainian National Association
P.O. Box 76 — 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303

(201) 451-2200

Вступайте в члени УНС!

Приймається оголошення
СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ
у „Свободі“Адміністрація „СВОБОДИ“ запрошує Вшанованих Читачів,
Установ, Організацій, Товариств, Професіоналістів, Купців і
всіх громадян передати свої традиційні святкові привітання
у збіжженню Великодньому місяцю, що зайдуть у найдавший
закрутки світу.Великий тираз „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збіжженого
святкового числа, надають таким побажанням окремої
важливості і значення.

ШІНИ ОГЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ... \$ 4.00 4 цаль через 2 шпальту ... 24.00
1 цаль через 2 шпальту ... 6.00 5 цаль через 2 шпальту ... 30.00
2 цаль через 2 шпальту ... 12.00 6 цаль через 2 шпальту ... 36.00
3 цаль через 2 шпальту ... 18.00 та в інших розмірах.

ОГЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:

За новим стилем до: 10-го квітня 1981 року

За старим стилем до: 16-го квітня 1981 року

Простіть зазначати на карті свята

Зголошення святкових побажань, РАЗОМ з ГРОШЕВОЮ

ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надіслати до:

"СВОБОДА"

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Пронунсіamento...

(Продовження зі стор. 2)

Ці слова Хуана Карлоса покликали організаторів „пронунсіamento" до порядку. Вивувавши заарештовано. Певно ініціатори перевороту надіялися, що король визнає доконаний факт і зостанеться на чолі нового диктаторського уряду, а творці перевороту будуть тішитися успіхом, як у відомій німецькій приказці: „Unser König absolut, Wenn er unseren Willen tut". (Наш король абсолютний володар, коли він виконує нашу волю).

Еспанська драма

Еспанська драма з дня 23-го лютого 1981 року не закінчена. Хоч не стало диктатора Франка, але в війську та в адміністрації залишилося багато елементів, що згадують порядки поліційної держави, в якій „на всіх язиках все мовчало". Однак величезна більшість людності Еспанії не хоче повороту до старого режиму.

Роля короля Хуана Карлоса в ліквідації „пронунсіamento" зостанеться в історії Еспанії-прикладом для

дальших поколінь. Як показує політичний розвиток передових європейських країн, конституційна монархія дає охорону для демократичного ладу. Король виступає як гарант вільного розвитку своєї країни і своїм авторитетом перестерігає перед небезпечкою громадянської війни. Аджі диктатура викликає в народі неминучий спротив, який диктатори можуть задушити тільки насильством і терором.

Устрій конституційної монархії забезпечив демократичний розвиток в Швеції, Норвегії, Данії, Голландії, Бельгії, Англії. У тих країнах, де монархія не шанувалася демократичних прав, мусили вони попрямувати до влади: кайзер Вільгельм II у Німеччині, король Віктор Еммануель в Італії, самодержавний цар Микола II у Росії. Хуан Карлос, виступаючи в обороні демократичного ладу в Еспанії, показав, що він не хоче опинитися в товаристві збанкрутованих монархів.

СТРАЙК ПУБЛІЧНОЇ ТРАНСПОРТАЦІЇ у Філадельфії закінчився після 19-ох днів. Міська управа та юнія підписали тимчасовий договір, що його ще повинні ратифікувати робітники. Незважаючи на це, що страйк закінчився 2-го квітня ц. р., автобуси і підземки почали їздити аж на другий день, тобто 3-го квітня, з огляду на цілий ряд технічних проблем.

ХУНТА, яка управляє тепер Нікарагуа, виявляє своє велике невдоволення з приводу припинення американської допомоги. Постала дивна ситуація, така типова для комуністичних країн: вони лають військові країни, нищать, як тільки прийдуть до влади, систему вільної господарки; проголошують приватних підприємців „класовим ворогом" і „ворогом народу"; декларують „вищість соціалістичної системи", а в слід за тим спішають до тих же капіталістів з проханням їм допомогти прохарчувати населення, розбудувати індустрію тощо. Таким самим є привади в Нікарагуа сандіністи. Вони декларують про вищість своєї системи над американською й їдуть до американців просити допомоги. Коли ж тепер Вашингтон їм відмовив, порушують небо й землю, щоб ту допомогу привернути, і зовсім забувають про „вищість" своєї системи.

Окружний Комітет Відділів УНС
ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 12-го квітня 1981 р., о год. 2-й по пол.
в залі української католицької церкви св. Михайла
при West Oak and 2nd Street, FRACKVILLE, Pa.

До участі в зборах запрошуються всіх Відділових урядовців і конвенційних делегатів наступних Відділів:

Беркш, 164 і 333 Мек Аду, 7
Сентралі, 90 Майнерсфілд, 78, 265
Колдейл, 201 Мт. Кармел, 2
Фраквил, 242, 382 Нортгумберленд, 357
Фріленд, 429 Шамокін, 1
Гейзлетон, 85 Шенандога, 98
Магоней Сіті, 305 Ст. Клер, 9, 31, 228
Лігетон, 389

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії для переведення зборів.
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів.
4. Звіт членів Управи і Контрольної Комісії.
5. Дискусія над звітами.
6. Доповідь головного касира УНС УЛІАН ДЯЧУК
7. Запити до представника Екзекутиви.
8. Вибір Управи і Контрольної Комісії на 1981 р.
9. Схвалення плану праці на біжучий рік.
10. Річні справи — закриття нарад.

У зборах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний касир УНС

Степан Гавриш, обласний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Тимко Бутрей, голова

Адольф Словик, касир

Галина Словик, секретар

„Андрей Шептицький..."

(Продовження зі стор. 2)

гних років систематично надсилав у Львівську жидівську общину дари на Пасху, щоб жодна бідна дитина не залишилася без сьвята. Чи з того користюбного розрахунку він ризикував своїм становищем і піддавався смертельній небезпечці своє життя, сміливо протестуючи проти геноциду жидів? Щоб побільше було таких „конфетурщиків" з їхньою постійною добротою до жидів — єврейський народ жив би в мирі й спокої.

Ім'я покійного Андрея Шептицького викликає неапатичні сентиментальні нотки, що українські католики існують і вони не зникли; що Шептицький був поборником незалежної України і противником советського ладу. Його міцні зв'язки з львівською жидівською общиною і допомога

жидам у суворі роки — це відношення, яке служить прикладом і базою для співробітництва і взаємодопомоги, які розвиваються, двох народів — і воно розпалює скаржені злість у советських керівників. Союз і співпраця таких двох народів, як жидівський і український — це одне з найбільш небажаних для советів явищ.

Під клопотанням у „Яд Вашем" про надання Андрєві Шептицькому звання Праведника світу вже підписали сотні людей. Кампанія збирання підписів продовжується. І хочеться вірити, що ім'я Андрея Шептицького незабаром здобуде широку популярність серед жидівського народу і він увійде у наш дім навіки як Друг і Праведник.

Українська скульпторка в Бразилії

Дня 19-го березня в Музеї „Гідо Віаро", Куритибської Фундації Культури, відбулася інвентарна виставка творів молодшої української скульпторки Оксани Нарожняк.

У своїх творах мисткиня промовляє символами. Кожна її різьба змушує нас довго постояти коло неї і вчутися в її мову. Її твори інтригують і впливають на фантазію глядачів. Композиції Нарожняк такі промовисті і вдаряють по уяві, що здебільша можна легко вчутися в їх символіку.

Велика різноманітність індивідуальних форм виявляє широкий діапазон фантазії і глибоке філософське чуття артистки. Мисткиня не вдається в технічні шукання нових матеріалів, що тепер звичайно в моді. Зате вся її увага зосереджена на проблемах форми і мистецького вислову.

Краса її скульптур з бронзи полягає в її правдивості. У всіх творах пластичний вислів не відірваний від життя, лиш є спереживанням і терпінням глибоких духовних конфліктів XX століття.

О. Нарожняк належить до молодшої генерації мистців і є першою українською скульпторкою у Бразилії. Університетські студії відбула в Північній Америці, в Детройтському університеті.

Оксана Борушенко

Помер четар УСС Ю. Шепарович

У Буенос Айресі, Аргентина, помер 29-го грудня 1980 року на 84-му році життя колишній четар Українських Січових Стрілець Юрій Шепарович.

Ю. Шепарович народився 5-го травня 1897 р. в селі Колодівка, повіт Станіславів, в родині священика. Гімназію закінчив в Станіславові, а економічний факультет — у Празі. Як 16-літній доброволець вступив у серпні 1914-го року до Легіону УСС. В сотні М. Барана брав участь у кривавих боях з російськими військами 28-го жовтня 1914 року на горі Ключ, а 30-го квітня і 1-го та 2-го травня 1915 року в сотні Коссака брав участь в тяжких і запеклих боях на горі Маківка, в Карпатах, в яких згинув 42 стрільці, а 76 було ранено. Старшинську шко-

лу піхоти закінчив в 1917 році в Егендорфі на Моравії.

У часі облоги Львова на весні 1919 року командантом пробойової сотні в І-й бригаді УСС і в часі другого відвороту УГА під Садками (на шляху Мельниці-Язловець) був 13-го липня 1919 року в кривавому бою з кіннотою ген. Желіговського тяжко поранений і помер в Північній частині селу. У 1927-1930 роках працював начальником директором Повітового Союзу Кооператив Бучач, Сокалі і Бережан.

Три його брати також були старшинами в УГА — Юліан — отаман УГА, командант 3-го гарматного полку, а по війні начальник директор мотувної торговельної установи „Центро-Союз"; Лев — інженер-сигнальник УГА, командант Звідомного Полку УГА в Станіславові і телефонічний референт при Начальній Команді УГА та Роман, четар УГА, ад'ютант сотника Едмунта Шепаровича, командант І-ої Кінної бригади УГА.

У 1944 році виїхав з родиною на еміграцію до Німеччини, а звідти переїхав до Аргентини, де стало замешком в Буенос Айресі, де і помер.

Ю. Шепарович був головою Станиці Братства УСС в ЗСА.

Похоронений на українському православному цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дружина Покійного в пам'ять інж. Ю. Шепаровича дала 100 доларів на Видавничий Фонд другого тому історичного збірника УСС: „За Волю України". Осиротів дружини Ярослава і сина інж. Володимира з дітьми.

Світла пам'ять про Ю. Шепаровича залишиться назавжди серед його побратимів і товаришів по зброї. Дмитро Микитюк

Цінне видання

Захолами Видавництва св. Павла вийшов друком у Римі наприкінці 1980 року тритомний „Словник світової літератури XX століття" під редакторством Франческо Ліціно Галаті, Т-ва св. Павла. Це справжня універсальна енциклопедія, яка вміщає авторів та історію літератури країн і народів всіх континентів.

Загальним координатором слов'янських літератур є Санте Граціотті, відомий професор і директор Слав'янського Інституту Римського Університету. Слід згадати, що він установив у Державному університеті в Римі лекторат української мови і літератури, лектором якого від трьох років є о. д-р Василь Савельяк.

В енциклопедії входять такі літератури слов'янських народів: болгарська, чеська й словацька, хорватська й сербська, македонська, польська, російська, словенська, українська.

Редактори української літератури: Юрій Луцький з Горонтоноського „Василь Савельяк з Римського й Емануеля Стамбаті з Манчестерського університетів.

Українські автори, яких вміщено в енциклопедію: В. Барка, М. Бажан, М. Черемшина, О. Довженко, О. Гончар, Ю. Яновський, І. Качуровський, Ю. Клен, О. Коби-

ляська, О. Корнійчук, Г. Косицька, Л. Мартинюк, І. Микитенко, Є. Плотник, Рильський, О. Слісаренко, В. Сосюра, В. Стефанік, М. Стелмак, О. Теліга, П. Тичина, Леся Українка-авторства проф. Стамбаті та М. Зеров, Л. Костенко, У. Кравченко, Б. Лєнський, С. Малайноч, О. Олесь — авторства проф. В. Савельяка.

На жаль, між цими авторами бракує М. Коцюбинського та Івана Франка; по-бажано, щоб у другому виданні „Словника" ці два великі автори та деякі інші також фігурували.

Юрій Луцькому належить історія української літератури: досить бідна бібліографія. Без огляду на деякі браки, великий осяг для української літератури сам факт, що стільки імен українських поетів і письменників могли ввійти до італійської енциклопедії сучасної світової літератури.

Бажаємо також повідомити українській громадській установі, що виступає до Римського університету української мови і літератури, для збагачення української бібліотеки цього університету, слід надіслати: Università degli Studi di Roma, Filologia Slava Biblioteca Ukraina, Roma, Italia.

В.М

Великопосний „оселедець" у Детройті

У суботу, 14-го березня ц.р., у приміщенні Українського Культурного Центру в Воррені відбулася товариська зустріч Мичингаського комітету надбужанців т.зв. великопосний „оселедець".

Зустріч відкрила голова комітету енергійна Ірина Іваничківська, яка привітала численні зібрані присутні земляків. У короткому виступі до слова з'ясувала про роботу товариства та дала вказівки, заохочуючи до збирання матеріалів, прислужування нових членів, писання споминок про цю квітну, громадське, політичне і культурне життя своїх повітів та прислужування збирання потрібних фондів на видання заплянованого регіонального збірника Надбужанських земель.

Грімкими оплесками присутні дали признання голові за її ревну працю для товариства. Голова І. Іваничківська попросила до слова Сестру МIRONIU ЧПД, яка прочитала цікаво приготований реферат про початки заснування монастиря Сестер Службицької у селі Жужель, пов. Сокаль. Присутні з великим зацікавленням вслухувались в слова Сестри МIRONIU.

Із деклямацією з певною дозою сатири виступила Н. Брездєнь, яка всіх розвеселила та забавила. Е. Крижанівський, родом із села Витків, пов. Радехів, прочитав один епізод із воєнної хуртовини, яка прокотилася через його родинне село. Письменниця А. Ласовська-Крук прочитала частину своєї повісті, яку приготував для друку.

Інформацію про вилати і стан каси вичерпно подав В. Тхір, який заохотив присутніх земляків до деклямування так потрібних грошей на видання книжки-пам'ятника про Надбужанські землі. З черги голова попросила присутнього о. ігумена Б. Панчука ЧСВВ поблагословити присутніх.

РОЗШУКИ

КУЛИК ІВАН ГРИГОРОВИЧ
пошукує братів:
ПЕТРА, МАКАРА, СЕРГІЯ
АНДРІЄВИЧІВ ГОВОРУН,
та друга
ГОНЧАРЕНКО АНАСТАСІЯ
ІВАНОВИЧА.
Дзвонити (212) 928-1152.
питати за Борисом.

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку і св. Духа — відомою компанією
Володимир Белянський
Walter Bielanski
CYPRESS

HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (212) 277-2332

Відкрито в кожний день, в суботу, включно, від 9-5 по полудні, в неділю 10-4 по пол.

На бажання і для вигоди клієнтів, радо заведемо Вашого дому з проектами і порадами.

ловити приготувану жінками перекуску.

Ця зустріч була вдалою імпрезою і на майбутнє заплановано відбутися подібну, лише з більшою участю земляків та приятелів.

Володимир Стояловський

FARKA COMPANY
DEPARTMENT STORE
48 East 7th St.
Tr. GR 3-3550, New York, 10003
НА ВЕЛИКДЕН: Вже маємо чудові писанки, свят. карти, прибори для писання писанок, іт.

REAL ESTATE

YONKERS NORTH
Walk to new Ukrainian church. Large listings of homes near newly build church. Call for details. Beautiful location.
ROMANO REAL ESTATE
(914) 476-3999
or (914) 963-7206ROMAN RYCHOK
REAL ESTATE & INSURANCE
1339 Springfield Avenue
Irvington, N.J. 07111АСЕКУРУЄМО
авто, будинки, хатні речі, цінності, цінності, бізнес, від вогню, грабунків, особистої відповідальності (liability). Потрібні інформації надати.ПЕТРО РИЧОК
забезпечений агент
брокер — (201) 373-6434
(201) 373-6453

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИКЗаймається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОХОЛОНІЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРАPeter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED

Обслуговує ЩИРА і ЧЕСНА our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перевезенням тіл: нинішніх і старих країн світу.

801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J. NEWARK, N.J.
Essex 5-5555New Branch
UNION FUNERAL HOME1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222СТУДІЙНІ
ПОЗИЧКИБРАТСЬКА
СЛУЖБА
УНСОЮЗУ
для
СВОЇХ
ЧЛЕНІВ

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ УНСОЮЗУ

Починаючи з дня 1-го листопада 1980 р. діти у віці до чотирьох і пів року, які будуть забезпечені на суму 15,000 доларів життєвого забезпечення, матимуть гарантовану студійну позиčku на суму 5,000 дол. Якщо вони будуть забезпечені на суму 25,000 доларів життєвого забезпечення, їм буде гарантована студійна позиčka у висоті 7,500 доларів.

Діти у віці від 5-10 років, забезпечені грамотою на суму 15,000 доларів, матимуть гарантовану студійну позиčku на суму 4,000 доларів. Якщо вони будуть забезпечені на 25,000 доларів, матимуть гарантовану студійну позиčku на суму 6,000 доларів. В даному випадку, забезпечення в УНСОЮЗІ мусить бути грамотою класу Р-20.

Формальне повідомлення про гарантовану позиčku буде вислане разом з грамотою забезпечення, коли вона видана після 1-го листопада 1980 р.

Грамота мусить бути постійно повноправною та з заплаченими всіми вкладками до часу признання студійної позички і на протязі часу її сплатування.

На час позички і її сплатування, грамота мусить бути призначена УНСОЮЗУ, як гарантія позички. В часі удіювання позички і коли член-студент має менше, як 21 років, сплату позички мусить гарантувати одно з батьків, або опікун.

Студійна позиčka буде розложена на протязі 4-ох років на оплату за студію на коледжі, чи другій високій школі.

Сплата позички починається три місяці після закінчення студій апіканта і вона мусить бути повністю сплачена не більше, як 20-ма чверть-річними ратами.

У випадку, коли б час студії, на який позиčka була уділена, був скорочений або перерваний, негайно після цього починається час сплатування позички.

На позиції є малий відсоток у висоті 3% річно від затягненої суми позички. Ці відсотки нагромаджуватимуться на протязі навчання і вони мають бути сплачені в часі сплатування позички.